

JUMHURIYYAR MISRA TA LARABAWA

۲۲ Zul Hajji, ۱۴۴۰

MA'AIKATAR ADDININ MUSULUNCI

۲۳ Ogusta, ۲۰۱۹

(۱)

ABOKANTAKA DA TASIRINSA WAJEN GINA AL'UMMA

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, wanda a cikin littafinsa mai girma yake cewa: **((Abokai a wannan ranar makiya juna suke komawa in banda masu tsoron Allah))**. Ina shaida wa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya. Ina shaida cewa lallai shugabanmu, kuma Annabinmu Muhammadu, bawan Allah ne, kuma Manzonsa. Ya Ubangiji, ka yi masa salati da tsira, da albarka, shi da Alayensa da Sahabbansa da duk waɗanda suka bi tafarkinsu da kyautatawa har zuwa ranar sakamako.

Bayan haka:

Lallai Allah mai girma ya halicci ɗan Adam da son rayuwar zamantakewa, yana rayuwa a cikin al'ummar da yake, ya tasirantu da ita, ya ku damu da damuwarta, kaman yanda yake farin ciki da farin cikinta, ta hanyar wasu sifofi da Allah ya hore masa, waɗanda suka saba da na waninsa, lallai zaman tare, da kuma gwaje - gwaje, suna da bayyanannun tasiri a tunani, da tsarin rayuwar ɗan Adam, kuma su ne dalilan da suke iyakance makomarsa, da ma jin daɗinsa na duniya da na lahira..

Lallai babu shakka muna matuƙar buƙatar tsayayyen mutum da ya sifantu da cikakkun sifofin mutuntaka, ya kuma kai kololuwa a kishin ƙasa, muddin dai muna son mu samar da al'ummar da gini za ta yi ba rusawa ba, al'ummar da za ta raya doron ƙasa, ba wadda za ta lalata komai ba, al'ummar da za ta

(2)

gabatar da maslahar kasa ta bai daya akan kowace irin maslaha..

Lallai Shari'ar Musulunci mai daraja ta bayar da umurnin kyautatawa wajen samar da al'umma, domin ta zamo wayayyiya, mai iya sani kalu-bale, da hatsarin da take fuskanta, take kuma kyautata iya tunkarar wahalhalun rayuwa, take kuma taka- tsantsan da fitintunu, da shubuhohi, Allah Mai girma da daukaka yana cewa: **((Ku tsoraci fitanar da ba za ta tsaya akan wafanda suka jawo ta daga cikinku ba kawai..))**.

Haka ma Shari'ar Musulunci ta umurci dan Adam da ya zamo mutum mai karfi, bai mai inda- inda ba, mutumin da zai fahimci abubuwa masu amfani, ya kuma bi hanyar gaskiya, ba ya zamo dan - abi - yarima a - sha kiɗa ba, Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Kada ku soma ka zamo 'yan amshin shata; kuna cewa: in mutane sun kyautata mu ma mu kyautata, in kuma sun yi zalunci, mu ma mu yi zalunci, ku dai kawai ku samar wa da kawunanku matsaya, in mutane sun kyautata, ku ma ku kyautata, in kuma sun munana, ku kada ku yi zalunci)**.

Babu shakka akan cewa a cikin muhimman abubuwan da suke da tasiri matuƙa wajen samar da dan Adam akwai: Abokantaka, lallai mutum yakan tasirantu da abokin zamansa, ya zamo ya sifantu da sifofinsa wajen tunani, da imani, da tsarin rayuwa, da ayyukan da yake yi, lallai Shari'a, da hankali, da abubuwan da suke faruwa yau da kullum sun tabbatar da haka...

(۳)

Wannan kenan, lallai abokanta ta gari tana da tasiri matuka wajen samar da nagartacciyar al'umma da za ta amfani addininta, da kasarta, da al'ummarta, akan irin wannan tsari ne Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya raini Sahabbansa masu karamci, waɗanda Sayyiduna Abubakar as- Siddiḳ (Allah ya kara yarda da shi) yake daga cikinsu, a ma saɗun farko, lallai ya buga babban misali na burgewa wajen kyautata abokantaka da ba ta cikakkun haƙƙoƙinta, a lokacin da mutanen Makka suka ce masa: Abokinka fa yana riya cewa an yi tafiya da shi a daren jiya zuwa Baitul Maḳḳisi, ya tafi ya dawo!, cikin yakini da cikakken aminci da Abokinsa (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya amsa masu da cewa: **In dai ya faɗi haka, to lallai gaskiya ne; ni fa na gasgata shi a cikin abin da ya fi haka sarkakiya, na gasgata shi akan wahayin da yake zuwa masa daga Allah.**

Haka sahabban Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) suke da junansu, su ne babban abin koyi wajen nagartacciyar abokantaka da aka gina ta akan 'yan uwantaka, da fifita wani akan kai, da riƙo da haɗin kai, da ayyuka masu amfani, da soyayya da kaunar juna, an ruwaito Hadisi daga Sayyiduna An- Nu'uman Bn Bashir (Allah ya kara yarda da su) ya ce: Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Misalin muminai wajen soyayya, da tausayi, da jinkan junansu kwatankwacin gangan jiki ne guda ɗaya; wanda idan wata gaba ta kamu da cuta, sauran jikin zai kamu da rashin barci da raɗaɗi).**

(£)

Haka ma abokantaka ta gari tana da falala, da albarka a duniya da lahira, Manzon Allah (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Lallai Allah Madaukakin Sarki yana da Mala'iku masu daraja da suke kara-kaina, suna neman majalisan da ake ambaton Allah, idan sun sami majalisin da ake ambaton Allah, sai su zauna tare da su, su kuma yi masu inuwa da fuka-fukansu, har su cike tsakaninsu da saman duniya, idan kuma sun tashi, sai su hau sama, ya ce: sai Allah mabuwayin Sarki Ya tambaye su, alhalin shi ne ya fi sanin halin da suke ciki: daga ina kuke? Sai su ce: mun zo ne daga wurin bayinka da suke a doron kasa, suna yi maka "Tasbihi", suna kuma yi maka "Kabbara", suna "Hailala", suna gode maka, suna kuma rokonka, ya ce: Mene suke roko na? Sai su ce: suna rokon ka ba su aljannar ka ce, sai ya ce: sun taɓa ganin aljanna ta ce? Sai su ce: a'a, ya Ubangijinmu, sai ya ce: da kuma a ce sun ga aljanna ta fa? Sai su ce: suna kuma neman tsarinka, sai ya ce: akan Mene suke neman tsari na? Sai su ce: suna neman tsari ne daga wutarka ya Ubangiji, sai ya ce: sun taɓa ganin wuta ta ce? Sai su ce: a'a, sai ya ce: da a ce kuma sun ga wuta ta fa? Sai su ce: suna kuma neman gafara daga gare ka, ya ce : sai ya ce: Lallai na gafarta masu, na kuma ba su dukan abubuwan da suka roka, na kuma tseratar da su daga barin abin da suka nemi a tseratar da su akansa, ya ce: sai su ce: akwai wane a cikin su mai yawan kuskure ne, ya zo wucewa ne kawai sai ya zauna tare da su, ya ce : sai ya ce : saboda shi na gafarta masu, ai su mutane ne da da duk wanda ya zauna da su ba zai taɓe ba).**

(e)

A cikin ribar da abokantaka ta gari take gadarwa akwai: **zamowanta dalili na soyayyar Allah Madaukakin Sarki**, da rabauta da aljanna, an ruwaito Hadisi daga Sayyiduna Abuhuraira (Allah ya kara yarda da shi), daga Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam), cewa: **(Wani mutum ya ziyarci dan uwansa a wani kauye, sai Allah ya tsayar da Mala'ika akan hanyarsa, lokacin da ya zo inda yake, sai ya ce: ina za ka tafi? Sai ya ce: ina son in tafi wurin wani dan uwa na ne a wannan kauye, sai ya ce: shin kana da wata bukata ce a wurinsa da kake rainonta? Sai ya ce: a'a, kawai da ina sonsa ne saboda Allah Madaukakin Sarki, sai ya ce: Ni dan sakon Allah ne zuwa gare ka, Lallai Allah ya so ka kaman yanda ka so shi saboda shi).**

Haka ma abokantaka dalili ne na a tashi mutum tare da wadanda yake abokantaka a ranar alkiyama, an ruwaito Hadisi daga Sayyiduna Anas Bn Malik (Allah ya kara yarda da shi), cewa: wani mutum ya tambayi Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) game da tashin alkiyama, sai ya ce; Yaushe ne tashin alkiyama? Sai ya ce: **(Mene ka tanadar mata?)**, sai ya ce: babu komai, kawai dai ni na san ina son Allah da Manzonsa (Sallallahu alaiHi wa sallam), sai ya ce: **(Lallai kana tare da abin da kake so)**, Sayyiduna Anas ya ce: ba mu taɓa farin ciki da wani abu kaman yanda muka yi farin ciki da maganar da Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) da yake cewa: **(Lallai kana tare da abin da kake so)** ba, Sayyiduna Anas ya ce: Ni dai kam ina son Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam), da Abubakar, da Umar, ina kuma fatan in kasance tare da su,

(٧)

sakamakon son da nake yi masu, koda kuwa ban yi aiki irin nasu ba.

Alhairin Allah ya kai zuwa ga Imam as- Shafi'iy da yake cewa:

“Ina son salihan bayi, duk kuwa da ba ni cikinsu, ta yiwu a dalilin wannan soyayyar na samu a cece ni albarkacinsu.. Ina kin mutumin da tadarsa ita ce bayyana sabon Allah, koda kuwa abokin kasuwanci na ne shi”.

Haka ma a cikin ribar abokantakar mutane na kwarai akwai: **tunawa da Allah Madaukakin Sarki**, hakan kuma yana gadar da alhairan duniya da na lahira, an ruwaito Hadisi daga Sayyiduna Abdullahi Bn Abbas (Allah ya kara yarda da su) ya ce: An ce: ya Manzon Allah, wadanne abokan zama ne suka fi alhairi? Sai ya ce: **(Wanda ganinsa yake tuna maku da Allah, maganganunsa kuma suke karar ku da ilimi, ayyukansa kuma suke tuna maku da lahira).**

Shi aboki na gaskiya madubi ne ga dan uwansa, yana zaburar da shi wajen aikata alhairi, yana kuma hana shi aikata sharri, yana kuma son masa irin abin da yake so wa kansa, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: **((Ina rantsuwa da zamani; saboda yawan abubuwan da ya kunsu na ban mamaki da lura. Lallai kowane mutum yana cikin wani nau'i na asara; saboda rinjayar da son zuciya da sha'awa da suka taru suka yi masa yawa. Sai dai banda wafanda suka yi imani da Allah, suka kuma aikata ayyuka na gari, suka kuma yi dā'a da biyayya, suka kuma yi wa juna wasici da riko da gaskiya wajen**

(Y)

i'itikadi, da furuci, da aiki, suka kuma yi wa juna wasici da hakuri akan abubuwa masu wahala da suke bijiro wa duk wani wanda ya yi riko da addini, wadannan kam, su ne masu tsira daga wannan asara, masu kuma babban rabo a duniya da lahira)), an ruwaito Hadisi daga Sayyiduna Anas (Allah ya kara yarda da shi), daga Annabi (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Ka taimaki dan uwanka a lokacin da yake zalunci, da lokacin da ake zaluntarsa)**, sai muka ce: Ya Manzon Allah, mun san yanda za mu taimake shi idan ana zaluntarsa, amma yaya za mu iya taimaka masa idan yana zalunci? Sai ya ce: **(Ku hana shi yin zalunci, wannan shi ne ka taimake shi)**, wannan shi ne abin da aboki na gari yake yi wa abokinsa idan ya gan shi ya kauce wa gaskiya, ya kama gwadaben shaidan da son zuciyar, sai ya yi masa nasaha, ya kuma bayyana masa gaskiya, ya kuma yi masa wasici da abin da ya kamata ya aikata, ya kuma gargade shi akan mummunan sakamakon yin nesa da Allah mai girma da buwaya, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: **((Sai abokinsa mumini ya ce masa: yanzu zuciyarka ce za ta riya maka ka kafirce wa Ubangijinka da ya halicci asalin Annabi Adam daga turbaya, sannan ya zama maniyya, sannan ya mayar da kai cikakken mutum? Idan ma har ka yi takama da dukiyarka da danginka, to ya kamata ka tuna da Ubangijinka, da ma asalinka wanda shi ne yanbu. Ni dai kam abin da zan ce shi ne: lallai wanda ya halicce ni, ya kuma halicci dukan halittu shi ne Allah Ubangiji na, ni bawansa ne shi kadai, ba zan taɓa haɗa Ubangiji na da wani a wajen bauta ba. Da a ce lokacin da ka shiga gonarka, kana kallon**

(A)

abubuwan da suke ciki, cewa ka yi: wannan shi ne abin da Allah ya so, babu karfi na wajen samar da shi sai da taimakon Allah, hakan sai ya zamo godiyar da take samar da lamunin dawwamar ni'imomin da aka yi maka. Sannan ya ce: ko dai don ka ganni ban kai ka yawan dukiya da 'ya'ya masu taimako ba ne? Ta yiwu Ubangiji na ya ba ni mafi alhairin gonarka a duniya da lahira, ya kuma turo wa gonarka wata kaddara da ya hukunta daga sama, ta zamo fakon da babu wani tsiro da zai iya fitowa daga cikinta, kuma kafa ma ba ta iya taka ta.. Ko kuma ya sanya ruwan cikinta ya yi kasa sosai, ta yanda ba za a taɓa iya isa zuwa gare shi ba, ba za ka iya fitar da shi domin yin ban ruwa ba. Lallai Allah ya gaggauta yi wa kafirin hukunci, sai kuwa abubuwan da suke halaka amfanin gona suka zagaye gonarsa, suka kuma halaka ta, suka yi daidai da tushenta, sai kuwa ya koma yana jujjuya hanayensa saboda nadama, da cizon yatsa, akan abin da ya kashe wajen raya gonar tasa, a karshe kuma wannan halaka ta fada mata, ya kuma yi nadamar ina ma a ce bai haɗa Ubangijinsa da wani a wajen bauta ba)).

Alhairin Allah ya isa zuwa ga wanda yake cewa:

“Lallai abokinka na gaskiya shi ne wanda yake tare da kai, wanda yake cutar da kansa domin ya amfane ka, wanda idan bala'in zamani ya yi waɗa- waɗa da kai, shi zai watsar da al'amarinsa saboda kawai ya tattara ka”.

Kaman yanda abokantaka ta gari take da tasiri mai kyau mai kuma amfani a duniya da lahira, haka ma abokantaka ta banza

(9)

take da mummunan tasiri wajen gina al'umma mara ma'ana, rusasshiya, karkatacciya, wannan kuwa yana da mummunar cutarwa a rayuwar duniya, da kuma mummunan karshe a gobe alkiyama, abokanta ta banza tana rusa duk wani kyakkyawan dabi'a, ta ma share duk wata tada mai kyau, ta kuma lalata yara da matasa, ta kuma dakile duk wani aiki na cigaba, ta kuma kai zuwa ga yada jita- jita, da bata da fitintunu, shi abokin banza aikinsa shi ne ya batar da abokinsa ta hanyar cusa masa gurɓatattun akidu, da karkatattun tunani, lallai Alkur'ani mai girma ya Ambato mana wani bayyanannen yanayi na abokin banza, Allah mai girma yana cewa: **((Sai wasu daga cikin wadannan salihan bayi suka fara tambayar junansu akan yanda suka kasance a duniya. A lokacin ne wani daga cikinsu ya ce: ina da wani aboki cikin mushrikai da suke hada Allah da wani a wajen bauta da yake yin gardama da ni akan al'amarin addini, da abubuwan da Alkur'ani mai girma ya zo da su. Yana cewa: shin kai kana cikin wadanda suke gasgata tashin bayan mutuwa, da hisabi, da kuma sakamako? Shin bayan mun kare, mun zamo turbaya, da kassusuwa za a sake raya mu; domin a yi mana hisabi, a kuma saka mana akan abubuwan da muka gabatar na ayyuka? Sai muminin ya fada wa abookan zamansa: ya ku 'yan aljanna, shin ba ma leka 'yan wuta don in ga abokin zama na a duniya ba? Sai kuwa ya wulka idanuwan sa zuwa ga wuta, ya kuma ga tsohon abokinsa a tsakiya ana yi masa azaba da ita. A lokacin da ya ganshi sai ya ce: Na rantse da Allah da ka kusa ka halakar da ni a duniya da na bi ka cikin kafircinka da sabon Allahnka,**

(10)

da ba domin ni'imar da Ubangiji na ya yi mini na shiriya, da datarwa da ya yi mina na yin imani da Allah da ranar lahira ba, da kuwa na zamo irinka cikin wadanda za a bijirar da su zuwa ga azaba. Yanzu shin mu za mu dawwama cikin ni'ima a aljanna, ba za mu taɓa mutuwa ba, in banda mutuwarmu ta farko a duniya, ba kuma za a yi mana azaba ba bayan mun shiga aljanna? Lallai wannan abu da Allah ya ba mu na karamci a aljanna wallahi shi ne babban rabo, kuma mafi girma tsira akan abin da ake yi mana gargadi da shi na azabar Allah tun muna duniya. Saboda irin wannan ni'ima da muminaɓi suka rabauta da ita na karamci a ranar alkiyama ne ya kamata masu aiki a duniya su zage dantse, su riski irin abin da suka riska..)), haka ma Madaukakin Sarki yana cewa: ((Ranar alkiyama ne wanda ya zalunci kansa -da kafirci, gami da saba wa Manzanni- zai ciji yatsarsa saboda nadama, da danna- sani, yana faɗin: kaico na, ina ma da na bi Manzanni, na bi hanyar aljanna, na kauce wa hanyar wuta? Yana faɗin haka cikin nadama akan bin wadanda suka yi sanadiyyar facewarsa: ina ma a ce ban gasgata wane da na mika masa ragamar kai na ba? Lallai ga shi wannan aboki ya nesantar da ni daga ambaton Allah, da karatun Alkur'ani bayan Allah ya saukake mini haka. Da irin haka ne shaidan yake bayar da dan Adam, ya jefa shi cikin abubuwan da suke sanadiyyar halakar da shi)), lallai Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya sifanta mana abokin banza da mai hura zuga-zigi na wuta a inda yake cewa: (Misalan aboki na gari, da abokin banza, kamar mai sayar da turaren almiski ne, da mai hura

(11)

zuga- zigi, shi mai sayar da almiski ko dai ya ba ka kyauta, ko kuma ka saya a wurinsa, ko kuma ka sami kamshi mai dafi, shi kuma mai hura zuga- zigi, ko dai ya kona maka tufafi, ko kuma ka kwashi kauri mara dafi).

Haka ma abokantaka ta banza tamkar wani gatari ne na rusa kai da zaluntar wasu, mafi hatsarin ciki shi ne wanda zai ja ka zuwa ga batattun kungiyoyin da suke kira zuwa ga rusa kasa, gami da aikata barna a bayan kasa, da masu janka zuwa ga shaye- shayen kwayoyi, ko sabawa da su, ta hanyar maganganusu, ko ayyukansu, domin dukansu su biyun za su sallama ka ne zuwa ga hanyar halaka, da wutar jahannama, da fushin Allah Madaukakin Sarki a duniya da lahira.

Wannan kenan, ina nema wa kai na da ku gafara daga Allah Madaukakin Sarki.

Godiya ta tabbata ga Allah Ubangijin talikai, Ina shaida wa babu abin bauta wa da gaskiya sai Allah shi kadai, ba shi da abokin tarayya. Ina shaida cewa lallai shugabanmu, kuma Annabinmu Muhammadu, bawan Allah ne, kuma Manzonsa. Ya Ubangiji ka yi masa salati da tsira, da albarka, shi da Alayensa da Sahabbansa baki daya, da kuma wadanda suka bi turba irin tasu har zuwa ranar sakamako.

Ya 'yan uwana Musulmai:

Dole ne mu nesanci abokan banza, kada mu kuskura mu cakudun da su, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: ((Lallai

(۱۲)

Allah Madaukakin Sarki ya saukar maku da Alkur'ani mai girma akan cewa da zaran kun ji ana kafirce wa ayoyin Allah, ana kuma yi masu izgilanci, to kada ku zauna tare da masu yin haka, sai idan sun shiga wata maganar wadda ba kafirci da izgilanci ba, in kuwa kuka zauna tare su a wannan hali, to kuwa ba ku da bambanci da su, lallai Allah zai harhafa munafukai da kafirai gaba fayansu a cikin wutar Jahannama)), haka ma mai girma da daukaka yana cewa: ((Idan ka ga wafanda suke kutsawa cikin ayoyinmu da wargi gami da wasanni ka kawar da kanka ga barinsu, har sai idan sun shiga wata maganar wadda ba wargi da wasa da ayoyinmu ba, idan ma shaidan ya mantar da kai wannan umurni na kaurace wa masu wannan hali, to da zaran ka tuna kada ka zauna tare da mutanen da suke azzaluman kawunansu ne)). Annabinmu (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Dan Adam yana kan addinin abokinsa ne, kowa daga cikinku ya duba wanda zai yi aboki da shi)**, haka ma (Sallallahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Kada ka yi aboki sai da mumini, kada kuma kowa ya ci abincinka sai mai tsaron Allah)**, an ruwaito daga Sayyiduna Abdullahi Bn Mas'ud (Allah ya fara yarda da shi) ya ce: "Ku kula da mutane ta hanyar abokansu, lallai mutum ba ya yin abokantaka sai da wanda yake burge shi", alhairin Allah ya kai zuwa ga wanda yake cewa :

"Idan ka kasance a cikin mutane, to ka abokanci zabaɓɓun cikinsu, kada ka kuskura ka abokanci kaskantattun cikinsu, balle ka kaskanta tare da kaskantattu. Kada ka tambayi kowa

(۱۳)

akan wani mutum, kai dai kawai ka duba abokinsa; domin kowane aboki yana koyi ne da abokinsa".

A nan muna son mu kara tabbatar da cewa: gina ɗan Adam ta hanyar nagartacciyar abokantaka, alhaki ne da yake a wuyan gaba ɗayan al'umma; dole ne al'umma ta haɗa ƙarfi da ƙarfe wajen samar da haka, kuma dole ne kowa ya riski girman wannan alhaki, Annabinmu (SallalLahu alaiHi wa sallam) yana cewa: **(Dukanku masu kulawa ne, kuma kowa za a tambaye shi akan abin da aka ɗaura masa nauyin kulawa da shi: Shugaba mai kulawa ne, za kuma a tambaye shi akan waɗanda yake shugabanta, namiji ma mai kulawa ne a cikin iyalansa, za kuma a tambaye shi akan abin da aka ɗaura masa nauyin kulawa da shi, mace ma mai kulawa ce a gidan mijinta, za kuma a tambaye ta akan nauyin da aka ɗaura mata na kulawa, hadimi ma mai kulawa ne da dukiyar uban gidansa, za kuma a tambaye shi akan nauyin da aka ɗaura masa alhakin kulawa da shi, dukan ku masu kulawa ne, za kuma a tambayi kowa a akan abin da aka ɗaura masa nauyin kulawa da shi),** dole ne tun farko a kula da tarbiyya, da bai wa ƙananan yara masu tasowa kulawa ta musamman a gida, da makaranta, da Masallaci, da sauran cibiyoyin zamantakewa, da na tarbiyya, da na tunani, da na yaɗa labarai, da aikin jarida, dole ne a haɗa dukan ƙoƙari domin bai wa yara da matasa kariyar da za ta hana su aukawa cikin tsattsauran ra'ayi, da ƙungiyoyin yaudara masu rusa al'umma, dole ne a yi aiki domin dasa kishin ƙasa a cikin zukatansu, lallai bai wa

(١٤)

'ya'yanmu, da matasanmu kulawa, da yin tarayya da su wajen zaban abokai babban amana ne, kuma alhaki ne mai girma, Allah Madaukakin Sarki yana cewa: **((Ya ku wafanda kuka yi imani da Allah, ku kiyaye kawunanku da iyalanku daga shiga wuta..))**, Manzon Allah (Sallallahu alaiHi wa sallam) ya ce: **(Lallai Allah zai tambayi duk wani wanda aka daura masa alhakin kulawa akan abin da aka daura masa, shin ya kiyaye shi, ko kuwa ya tozartar da shi? Kai za a tambayi mutum har akan iyalan gidansa).**

Ya Allah Ubangiji, ka azurta mu da abokai na gari, ka kuma tabbatar mana da abin da hakan yake haifarwa ya Ubangijin talikai..